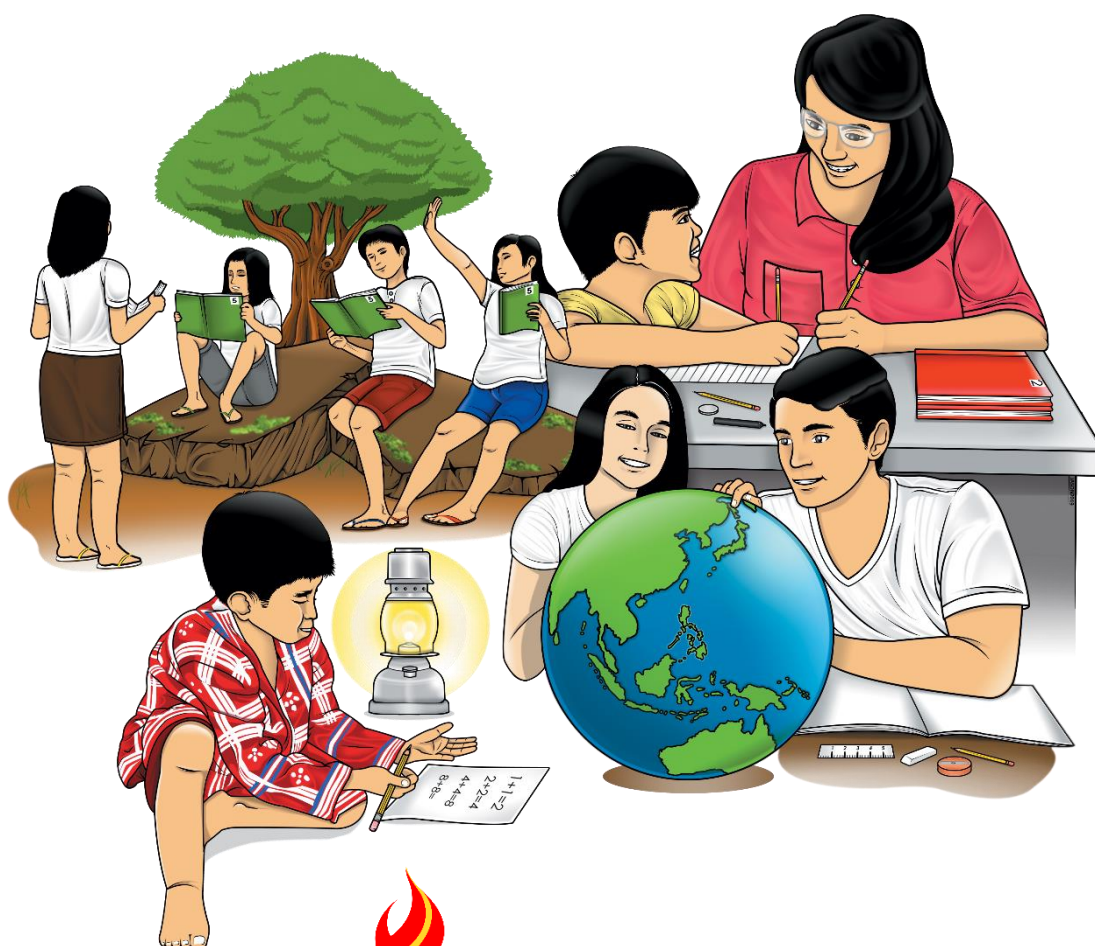

Filipino

Unang Markahan – Modyul 2: Pagsagot ng mga Tanong na Bakit at Paano

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

Filipino – Ikaanim na Baitang

Alternative Delivery Mode

Unang Markahan – Modyul 2: Pagsagot ng mga Tanong na Bakit at Paano

Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyulna ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Ferdinand C. Legaspi

Editor : Abadesa D. Sabordo, Joanna Jasmin C. Dela Cruz

Tagasuri: Marissa A. Olilang, Ma. Gemma A. Bimbao, Celestino S. Dalumpines IV

Tagaguhit: Leo D. Gali, Swelyn E. Forro

Tagalapat: Jeson A. Telesforo

Tagapamahala: Ma. Gemma M. Ledesma

Salvador O. Ochoa Jr.

Elena P. Gonzaga

Jerry A. Oquindo

Donald T. Genine

Segundina F. Dollete

Shirley A. De Juan

Merlie J. Rubio

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region VI

Office Address: Duran Street, Iloilo City

Telefax: (033) 336-2816 (033) 509-7653

E-mail Address: region6@deped.gov.ph

Filipino

Unang Markahan – Modyul 2: Pagsagot ng mga Tanong na Bakit at Paano

Paunang Salita

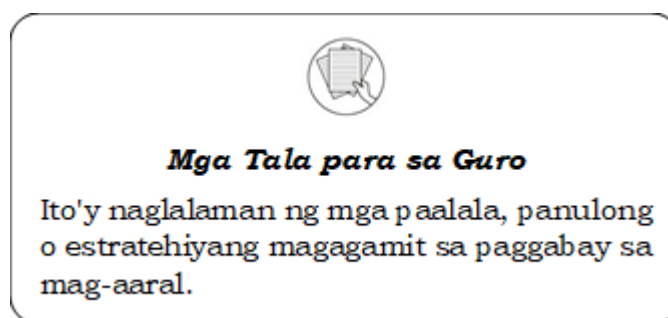
Para sa tagapagdaloy:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang **Filipino 6** ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul para sa araling **Pagsagot ng mga Tanong na Bakit at Paano!**

Ang modyul na ito ay pinagtulungang dinisenyo, nilinang at sinuri ng mga edukador mula sa pampubliko at pampribadong institusyon upang gabayan ka, at ang gurong tagapagdaloy upang matulungang makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to12 habang kanilang pinanagumpayan ang pansarili, panlipunan at pang-ekonomikong hamon sa pag-aaral.

Ang tulong-aral na ito ay umaasang makauugnay ang mag-aaral sa mapatnubay at malayang pagkatuto na mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral upang makamit ang mga kasanayang pan-21 siglo habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Bilang karagdagan sa materyal ng pangunahing teksto, makikita ninyo ang kahong ito sa pinakakatawan ng modyul:

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Para sa mag-aaral:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang **Filipino 6** ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul para sa araling **Pagsagot ng mga Tanong na Bakit at Paano!**

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

Alamin

Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.

Subukin

Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.

Balikan

Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.

Tuklasin

Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.

Suriin

Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.

Pagyamanin

Binubuo ito ng mga gawaing para sa malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.

Isaisip

Naglalaman ito ng mga katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.

Isagawa

Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.

Tayahin

Ito ay gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.

Karagdagang Gawain

Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.

Susi sa Pagwawasto

Naglalaman ito ng mga tamang sagot sa lahat ng mga gawain sa modyul.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Huwag kalimutang sagutin ang *Subukin* bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong kay nanay o tatay, o sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

Alamin

Kamusta kaibigan, natutuwa akong muling makasama ka sa panibagong paglalakbay. Tagumpay mong natapos ang modyul 1 kung kaya't tiyak akong malalampasan mo rin ang modyul 2. Tayo ay magbabasa ng mga tekstong impormatibo na matuturo sa iyo, kung ano ang wastong sagot sa mga tanong na nagsisimula sa Bakit at Paano.

Sa araling ito inaasahan sayo na:

- nasasasagot ang mga tanong na bakit at paano **(F6PB-If-3.2.1)**

Subukin

Simulan na natin! Halina't basahin natin ang kuwento ni Francis. Matapos mong mabasa ang kuwento, **PANUTO:** sagutin ang sumusunod na katanungan. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

Si Francis ay isang anak-mahirap na nakapag-asawa nang maaga. Mayroon siyang tatlong anak. Upang mairaos ang buhay, siya'y nagtitinda ng diyaryo sa araw at nag-aaral sa gabi.

Sa paglipas ng mga taon dumarami ang mga bumibili sa kaniya ng diyaryo at dumami na rin ang kaniyang mga suki. Nakabili siya ng sasakyan na ginagamit niya ngayon sa pagrasyon ng mga diyaryo. Dahil sa kaniyang sipag at tiyaga, umunlad ang kanilang kabuhayan at nakapagtapos din siya ng pag-aaral. Nakapagpatayo siya ng sariling bahay at napagtapos pa sa pag-aaral ang tatlong anak. Kilalang-kilala at iginagalang siya ng buong bayan.

Sa kasalukuyan, siya ang alkade ng kanilang bayan.

Mga Tanong:

1. Tungkol kanino ang binasa?
2. Ano ang kalagayan ng buhay ni Francis at ng kaniyang pamilya?
3. Ano ang hanapbuhay ni Francis?
4. Paano umunlad ang buhay ni Francis?
5. Bakit umunlad ang buhay ni Francis?
6. Dapat bang tularan natin si Francis? Bakit?
7. Bakit mahalaga ang pagkakaroon ng sipag at tiyaga sa trabaho?
8. Hadlang ba sa pag-unlad ang kahirapan? Bakit?
9. Bakit mahalagang makapagtapos ng pag-aaral?
10. Paano mo tutularan ang magandang katangian ni Francis?

Aralin

1

Pagsagot ng Tanong na Bakit at Paano

Magaling! Matiwasay mong nasagutan ang mga katanungan mula sa kuwento ni Francis. Ngunit kaibigan tayo'y nagsisimula pa lamang. Isa pang aralin na dapat mong matutuhan ngayon ay ang tungkol sa pagsagot ng mga tanong na bakit at paano. Huwag kang mangamba sapagkat narito lang ako ang iyong kaibigang si Kokoy kasama ang iyong mga kasama sa bahay at guro na nakaagapay sa iyong mga sasagutang gawain.

Handa ka na ba kaibigan? Tayo ay muling magbabasa ng panibagong kuwento at matapos mong bumasa, **PANUTO:** Sagutin mo ang sumusunod na katanungan. Sa pagkakataong ito ay mayroon ka nang mga pagpipilian. Isulat mo ang sagot sa iyong sagutang papel.

Ulirang lubos si Dennis. Binigyan siya ng pera ng kaniyang ina upang gamiting puhunan. Binalak na gamitin ni Dennis sa pagtitinda ng prutas ang puhunan ngunit nag-atubili siya. Nag-aalala siya na baka hindi maubos ang kaniyang ibebentang prutas. Ang ginawa niya ay nagtanong tanong siya sa mga kapitbahay, kakilala at kaibigan kung nais nilang magparasyon ng prutas. Sa bandang huli nagpasya na rin siyang magtinda.

Sagutin ang mga tanong tungkol sa kuwento.

1. Ano ang binalak ni Dennis? Magtinda ng _____.
 - A. tubig
 - B. prutas
 - C. diyaryo
 - D. kakanin
2. Bakit siya nag-alala?
 - A. wala siyang puhunan
 - B. uutangin lang ang prutas
 - C. hindi mauubos ang panindang prutas
 - D. walang bibili ng kaniyang panindang prutas
3. Ano ang kaniyang naging pasya?
 - A. ituloy ang pagtitinda ng prutas
 - B. ituloy ang pagtitinda ng kakanin
 - C. huwag nang ituloy ang pagtitinda
 - D. ituloy ang pagtitinda ng mga diyaryo
4. Paano inalam ni Dennis kung mauubos nga ba ang kanyang balak itinda?
 - A. Hinulaan na lamang niya
 - B. Nagtanong-tanong siya sa mga kapitbahay, kakilala at kaibigan kung nais nilang magparasyon ng prutas
 - C. Naghanap ng murang pagkukunan ng kanyang ititinda.
 - D. Nagtanong sa mga nagtitinda rin ng ganoon kung nauubos ba ang kanilang benta.
5. Kung ang lahat ng tao ay masipag at maparaan, ano katulad ni Dennis na ang mangyayari sa bansa?
 - A. uunlad
 - B. maghihirap
 - C. walang mangyayari
 - D. mangungutang palagi

Tala para sa Guro

Ito ay panimulang pagtatasa lamang. Maaaring itala ang iskor para matukoy ang kahinaan ng mag-aaral

Tuklasin

Kaibigan matanong ko lang nakapunta ka na ba sa Laguna De Bay? Ano-ano ba ang makikita rito? Halika tayo'y magbasa at alamin ang pinagmulan ng kuwento sa Kaso ng Laguna de Bay.

PANUTO: Matapos mong basahin ang kuwento ay tingnan naman natin kung naintindahan mo nga ba ito, Paano? sa pamamagitan ng pagsasagot sa susumunod na tanong. Isulat ang iyong sagot sa sagutang papel.

Ang Kaso ng Laguna de Bay

Ang Laguna de Bay ay isa sa mga pangunahing mapagkukunan sa Luzon ng bangus, tilapia, at iba pang produktong dagat. Natutugunan nito ang pangangailangan sa pagkain ng mga naninirahan sa paligid ng lawa, Metro Manila, at mga kalapit na lalawigan. Noon, mga 334 kilo ng isda ang kanilang nakukuha sa bawat taon hanggang sa matutuhan ang makabagong paraan ng pagpapalaki ng isda. Nagkaroon ng mga palaisdaan sa lawa. Ang paggamit ng makabagong teknolohiyang ito ay

nakapagtataas sa produksiyon ng isda ng hanggang 15,000 kilo sa bawat ektarya bawat taon. Gayunpaman, kailangang mapangalagaan ang lawa. Dahil dito, itinakda ng Sanggunian ng Pagpapaunlad ng Laguna de Bay (Laguna Lake Development Authority o LLDA) ang lawak na maaaring masakop ng mga palaisdaan. Ito ay hanggang 16,000 ektarya lamang. Subalit nagpatayo ng palaisdaan na higit ang sukat sa itinakda ng LLDA. Umabot na sa 34,000 ektarya ang nasasakupan ng mga itinayong palaisdaan sa lawa.

Sa pangyayaring ito, ang mga may-ari na lamang ng mga palaisdaan ang nakikinabang at kumikita. Nawalan na ng hanapbuhay ang maraming maliliit na mangingisda sa lawa. Hindi na halos lumalaki ang mga isdang kanilang nahuhuli. Halos sa gilid na lamang sila nakapangingisda. Ang maraming daan o lagusan patungo sa laot ay nasarhan na ng mga palaisdaan. Bunga nito, nagkaroon ng kaguluhan sa dating matahimik na pook.

Iba't ibang samahan ng mga mamamayan ang nagpakita ng pagtutol at tumuligsa sa hindi pagkakapantay-pantay ng karapatang ito sa paggamit ng lawa.

Pag-usapan natin

1. Ano ang pinag-uusapan sa teksto?
2. Ilang kilo ng isda ang kanilang nakukuha sa bawat taon bago nila natutuhan ang makabagong paraan?
3. Paano napataas ang produksiyon ng mga isda?
4. Anong ahensiya ang nagtatakda ng lawak ng lawa na maaring masakop ng mga palaisdaan?
5. Ilang ektarya ang lawak na itinakda ng LLDA na maaaring gawing palaisdaan?
6. Bakit kailangang pangalagaan ang Laguna de Bay?
7. Bakit itinakda ng Laguna Lake Development Authority o LLDA ang lawak na maaring sakupin ng mga palaisdaan?
8. Bakit nagkaroon ng kaguluhan sa dating tahimik na pook?
9. Paano nawalan ng hanapbuhay ang karamihan sa mga maliliit na mangingisda?
10. Sa iyong palagay, tama ba na magpatuloy pa ang ganitong pangyayari? Paano ito pinagpasiyahan ng ating pamahalaan?

Suriin

Kaibigan pagmasdan mo ang mga tanong. Napansin mo ba ang madalas na paggamit ng “Bakit at Paano”? Alam mo na ba kung ano ang wastong pagsagot sa mga tanong na katulad nito? Kung gayon, Halika ka na! sabayan mo akong tunghayan paano mas mapadadali ang pagsagot sa mga tanong na “Bakit at Paano”.

Sa bahaging ito ng Modyul, aalamin natin ano ang mga dapat isaalang-alang sa pagsagot sa mga tanong na “Bakit at Paano”. Basahin natin ang sumusunod na halimbawa

Anong mga salita ang ginagamit sa pagtatanong tungkol sa binasa mong teksto? Nahihirapan ka bang sagutin ang mga tanong na ito? Ano ba ang dapat isaalang-alang sa pagsagot? Pansinin mo ang tanong na nasa ibaba.

Tanong: Bakit kailangang pangalagaan ang Laguna de Bay?

Sagot: Dapat mapangalagaan ang Laguna de Bay **dahil ito ang pangunahing pinagkukunan ng kabuhayan ng mga mamamayan.**

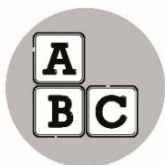
Kung mapapansin mo, ang sagot sa tanong na bakit ay dahilan ng pangyayari. Samakatuwid, ang **bakit** ay humihingi ng dahilan ng pangyayari. Sa pagtatanong na ito ikaw ay gagamit ng kasanayang magpaliwanag. Sa pagpapaliwanag, nagagamit mo ang wasto at matalinong pag-unawa batay sa paksang binasa o tinalakay. Ang sagot dito ay karaniwang nagsisimula sa **kasi, dahil sa, o mangyari.**

Ano naman ang maaaring sagot sa tanong na **paano**? Unawain mo ang halimbawa na nasa ibaba.

Tanong: Paano napataas ang produksiyon ng mga isda?

Sagot: Gumamit sila ng makabagong teknolohiya sa pagpaparami ng mga isda.

Sa bahaging ito, ang **paano** ay nagpapatungkol sa karagdagang pagpapaliwanag sa komplikadong proseso. Ang sagot sa tanong na nagsisimula sa paano ay nagsasaad ng pamamaraan kung paano ginawa o nangyari ang isang bagay o sitwasyon.

Pagyamanin

Kaibigan! Isa ka ba sa mga batang ganado mag-aral? O isa ka sa mga batang tamad mag-aral? Mag-isip-isip ka kaibigan. Halika! Basahin natin ang kuwento ni Ambrosio at samahan mo akong tuklasin ano maaaring mangyari sa batang nagsusumikap mag-aral kumpara sa batang katamaran lamang ang pinapairal

Malapit na ang pagsusulit. Tamad mag-aral si Ambrosio. Palagi siyang naglalaro at nanonood ng mga palabas sa telebisyon. Ayaw niyang buklatin ang kaniyang mga aklat. Nang dumating ang araw ng pagsusulit, hindi ito mapakali. Pinawisan ito ng malagkit. Marami sa mga tanong ang hindi niya nasagutan nang mabuti. Sising-sisi si Ambrosio sa kaniyang pagpapabaya sa pag-aaral.

Malungkot na umuwi si Ambrosio. Mababa kasi ang nakuha niyang marka sa pagsusulit. Pagdating sa bahay, pinuntahan niya ang kaniyang nanay na nagtutupi ng mga damit sa may bandang sala. Agad na niyakap niya ang kaniyang nanay sabay abot ng kaniyang papel sa pagsusulit.

“Nanay, pasensiya na po. Nagpabaya po ako. Hindi na po ako uulit. Mag-aaral na po akong mabuti.” Sunod-sunod na sambit ni Ambrosio. Tiningnan siya ng nanay. Tumango-tango ito, ngumiti, sabay sabing “aasahan ko ivan. anak.”

Gawain 1

Basahin at unawaing mabuti ang maikling kuwento at sagutin ang mga tanong na nasa ibaba. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

Mga Tanong:

1. Tungkol kanino ang iyong binasa?
2. Ano-ano ang mga katangian ni Ambrosio?
3. Paano ipinakita ni Ambrosio ang pagiging tamad sa pag-aaral?
4. Bakit hindi mapakali si Ambrosio sa araw ng pagsusulit?
5. Bakit malungkot siyang umuwi?
6. Nagsisi ba si Ambrosio sa kaniyang pagkakamali? Paano niya ipinakita ang kaniyang pagsisisi?
7. Ano ang reaksiyon ng kaniyang nanay sa kaniyang sinabi tungkol sa kaniyang pag-aaral?

Gawain 2

Kaibigan, Natatandaan mo pa ba ang mga kaibigan natin na sina Princess at Joanna. Tulungan mo naman akong alamin ano ang kanilang pinag-uusapan. Basahin natin ang kanilang mga diyalogo.

Tara na Joanna, uwi na tayo, kasi parating na ang aking ama galing abroad. Sabik na akong makita siya!

Ah gano'n ba, oh siya sige Joanna nagmamadali kasi ako kaya mauna na akong uuwi ha. Joanna, sabay na lang kayo ni Edna pauwi para di ka mag-isa. Mag-iingat kayo ha!

Sandali lamang Princess. Tingnan natin ang mga anunsiyo sa paskilan. May gaganaping pagpupulong pala ang ating mga magulang sa darating na Sabado. Pag-uusapan sa pulong ang tungkol sa darating na pagtatapos ng mga mag-aaral sa ikaanim na baitang.

Sige mag-iingat kami sa pag-uwi, sisiguraduhin naming dadaan kami sa **pedestrian lane** kapag tatawid na papuntang sakayan

Mga tanong

1. Sino ang nag-uusap sa diyalogo?
2. Ano ang kanilang pinag-uusapan?
3. Bakit hindi kaagad sumama si Joanna?
4. Bakit nagmamadaling umuwi si Princess?
5. Paano napapayag ni Princess si Joanna na hindi sila magsasabay pauwi?
6. Paano sila tatawid papuntang sakayan?
7. Bakit kaya matalik na magkaibigan sina Joanna at Princess?

Gawain 3

Ano kaibigan kaya pa ba? Aba! Syempre, kayang- kaya mo yan! Panibagong hamon muli ang ating haharapin, Tayo ay muling magbabasa ng kuwento patungkol naman sa isang batang may malasakit hindi lamang sa kapuwa tao kundi maging sa hayop. **PANUTO:** Matapos mong basahin ang kuwento ay sagutin mo naman ang mga katanungang susukat kung iyo ngang naintindahan ang kuwento ni Iya. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

Nagwawalis si Iya sa kanilang bakuran. Matagal na niya kasing hindi nalinisan ito. Habang dinadakot niya ang tumpok ng tuyong dahon, may narinig siyang siyap. Napadako ang tingin niya sa malalagong mga halaman. Hinawi niya ang mga tanim at nakita niya ang sisiw na hindi makalabas dahil sa isang malaking batong nakaharang. Kinuha niya ang sisiw. Lumingon-lingon siya sa paligid hanggang makita niya ang ina nito. Agad niya itong nilapitan at inilapag doon ang sisiw upang makasunod sa kaniyang ina.

1. Paano napansin ni Iya na may sisiw sa bakuran na kaniyang nililinisang?
2. Bakit hindi nakalabas ang sisiw sa mga tanim?
3. Paano nahanap ni Iya ang inahin?
4. Paano naibalik sa inahin ang kaniyang sisiw?
5. Kung ikaw si Iya, ganito rin ba ng iyong gagawin? Bakit?

Isaisip

Kumusta na mahal kong kaibigan? Napansin mo ba ang paulit-ulit nating pagbabasa ng iba't ibang uri ng kuwento? At kasunod nito'y pagsagot sa mga tanong na "Bakit at Paano." Sana ay tumatak sa iyong isipan ang halaga ng malalim na pag-unawa sa nabasang teksto o kuwento.

Kaibigan, nais kong malaman ano ang iyong mga natutuhan sa pagsagot ng mga tanong na "Bakit at Paano." Ibahagi mo naman sa akin ano ang iyong mga dapat alalahanin sa pagsagot.
PANUTO: Kumpletuhin mo ang diwa ng pangungusap batay sa iyong nalalaman.

Ano na ba ang iyong mga natutuhan sa pagsagot ng tanong na bakit at paano? Kumpletuhin ang pangungusap.

Ang **bakit** ay ginagamit _____.

Ang **paano** ay ginagamit _____.

Mahalagang matuto sa pagsagot nang wasto sa tanong na bakit at paano upang _____.

Isagawa

Naghanda ako ng mga seleksiyong iyong babasahin, bawat isa ay susundan ng mga katanungang dapat mong sagutin. **PANUTO:** Piliin mula sa kahon ang iyong sagot. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

Pinag-uusapan sa klase ni Bb. Clarisse Alindao sa ikaanim na baitang ang tungkol sa paninigarilyo. “Alam ba ninyo ang hindi magandang dulot ng paninigarilyo?” tanong ni Bb. Alindao. “Nagpapaitim po ito ng ngipin at labi.” agad na sagot ni Wilbel. “Masama po ito sa бага.” ani Sarah. “Nagbubunga rin ito sa pagkakaroon ng kanser sa бага.” sambit naman ni Karyl. “Hindi lang yan. Ito ay pinagmumulan din ng kanser sa lalamunan.” wika ni Bb. Alindao.

Tahimik lang na nakikinig si Charlou sa pinag-uusapan. Palibhasa, bata pa’y marunong na siyang manigarilyo. “Ngayon, hindi na ako maninigarilyo.” nangako niva sa sarili.

Sagutin ang sumusunod:

1. Ano ang pinag-uusapan sa klase ng ikaanim na baitang?
2. Bakit hindi mabuti sa kalusugan ang paninigarilyo?
3. Paano nakikinig si Charlou sa pinag-uusapan?
4. Paano napagtanto ni Charlou na mali ang paninigarilyo?
5. Bakit nangako siya sa sarili na hindi na maninigarilyo?

Mga Pagpipilian:

- A. tahimik na nakikinig
- B. tungkol sa paninigarilyo
- C. nagdudulot ng iba’t ibang sakit
- D. narinig niya ang hindi mabuting dulot ng paninigarilyo
- E. sinasabihan siya ng mga kaklase sa masamang dulot ng sigarilyo
- F. natakot siya sa narinig na masamang epekto ng maagang paninigarilyo

Tayahin

Tagumpay! Binabati kita kaibigan! . Naabot mo na ang huling gawain sa modyul na ito. Bilang pagtatapos, **PANUTO:** Basahin natin ang isang akdang magtuturo sa atin ng halaga ng pagkakaroon ng kapatid. At pagkatapos nito'y sagutin ang panapos mong gawain

Mapagmahal na Kapatid

Si Ciara ay isang mabait na bata at mapagmahal na kapatid. Inaalagaan niya ito lalo na kung wala ang kaniyang nanay. Ngunit isang araw, nagalit si Ciara. Sinira ng kaniyang nakababatang kapatid na lalaki ang papel na sinulatan ng kaniyang takdang-aralin. Ipinatong niya ito sa ibabaw ng kama. Kinuha ito ni Hero, ang kaniyang kapatid. Pinaglaruan niya ito. Ginawa niya itong eroplanong papel hanggang sa mapunit ito.

“Ayaw ko na sa kaniya!” Nasambit niya habang lumuluha at hawak ang papel. Pinagsumikapan niyang sumulat muli ng panibagong takdang-aralin. Makalipas ang ilang sandali ay nakarinig siya ng isang malakas na kalabog. Nahulog ang kanyang kapatid na si Hero mula sa silya. May galos ito sa pisngi. Pumalahaw ito ng iyak. Umaagos ang luha nito.

Nakalimutan ni Ciara ang kaniyang galit. Agad na niyakap niya ang kaniyang kapatid.

1. Bakit nagalit si Ciara sa kaniyang kapatid na si Hero?
 - A. Makulit ang kaniyang kapatid.
 - B. Hindi sumama sa kaniyang nanay si Hero.
 - C. Masyadong malikot ang nakababatang kapatid.
 - D. Pinaglaruan ang papel na sinulatan ng kaniyang takdang-aralin.
2. Paano ipinakikita ni Ciara ang pagmamahal sa kapatid?
 - A. Binibigyan niya ito ng kendi.
 - B. Inaalagaan niya ang kapatid.
 - C. Pinagsasabihan niya ang kapatid.
 - D. Isinusumbong niya sa nanay.

3. Bakit may narinig na malakas na kalabog si Ciara?
 - A. Nahulog si Hero.
 - B. May inihagis si Hero.
 - C. Isinara ng nanay ang pinto.
 - D. Binato nang malakas ang bahay nila.
4. Paano nakalimutan ni Ciaraang galit sa kaniyang kapatid?
 - A. Nagpakitang-gilas ang kapatid.
 - B. Binigyan siya ng pagkain ng kapatid.
 - C. Niyakap siya ng kaniyang kapatid na si Hero.
 - D. Nakita niyang may galos sa pisngi at umiiyak ito.
5. Paano ipinadama ni Ciara ang pagdamay at pag-alo sa kapatid?
 - A. Pinalo niya ang kapatid.
 - B. Niyakap niya ang kapatid.
 - C. Pinatulog niya ang kapatid.
 - D. Isinumbong niya ang kapatid sa nanay.

Karagdagang Gawain

Mukhang nabitin ka kaibigan at gusto mo pang magbasa at sumagot ng mga tanong. Huwag mag-alala pagkat naghanda pa ako ng karagdagang gawain sakali mang naisin mo pang ito'y gawin. **PANUTO:** Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

Hatinggabi na matulog si Lorraine sa kalalaro ng **online game** sa kaniyang **cellphone**. Tinanghali siya ng gising at kung hindi siya magmamadali ay mahuhuli siya sa klase. Dali-dali siyang bumangon at naligo. Hindi na siya kumain ng almusal. Sumakay na lamang siya sa traysikel kahit malapit lamang ang kanilang bahay sa paaralan.

Masasagot Mo Ba?

1. Bakit hatinggabi na natutulog si Loraine?
2. Tama ba ang kaniyang ginagawa? Bakit?
3. Bakit hindi siya kumain ng kaniyang almusal?
4. Paano siya pumunta sa paaralan upang hindi siya mahuli sa klase?
5. Paano niya maiiwasan ang pagtulog ng hatinggabi?

Nasagot mo ba nang tama ang mga tanong? Binabati kita! Tiyak ko na naragdagan na naman ang iyong kakayahan at kaalaman.

Batid kong naging masaya ka sa ating paglalakbay kaya naman sa susunod mong pag-aaral, asahan mong ako ay iyong makakasama sa
Modyul 3: Pangngalan at Panghalip

Susi sa Pagwawasto

Pagyamanin	Balikan	Subukin
<p>Gawain 1</p> <p>1. Naglalaro at nanood lang siya ng telebisyon</p> <p>2. Hindi siya nakapaghandanda para sa pagsusuli</p> <p>3. Dahil sa mababa ang kaniyang nakuhang marka sa pagsusuli</p> <p>4. Niyakap ang ina sabay abot ng kaniyang papel sa pagsusuli</p> <p>5. Nangako siyang mag-aaral na nang mabuti</p> <p>Gawain 2</p> <p>1. Sina Princess at Joanna</p> <p>2. Tungkol sa pag-uwi</p> <p>3. Dahil tumungin pa siya ng anunsyo sa paskilan</p> <p>4. Dahil darating ang kaniyang tatay galing abroad</p> <p>5. Humanap siya ng kaniyang kapalit</p> <p>6. Mainat silang tatawid sa pedestrian lane</p> <p>7. Dahil nag-aalala sila sa isat isa o di kaya'y dahil sabay silang umuwi maliban lamang sa araw na iyon</p>	<p>Tuklasin</p> <p>1. Laguna de Bay</p> <p>2. 334 kilo ng isda sa bawat taon</p> <p>3. Gumamit sila ng makabagong teknolohiya sa pagpaparami ng isda</p> <p>4. LLDA o Laguna Lake Development Authority</p> <p>5. 16 ektarya</p> <p>6. Para may mapagkukunan ng isda</p> <p>7. Upang mapangalagaan ang lawa</p> <p>8. Nawalan ng hanapbuhay ang mga maliliit na manginisdang mga may-ari lamang ng mga palatsidan ang nakikinabang at kumikita ng hindi po, ang LLDA na ang mangangalaga nito</p>	<p>1. Tungkol kay Francis</p> <p>2. Mahirap</p> <p>3. Nagtitinda ng diyaryo sa umaga, nag-aaral sa gabi</p> <p>4. Dumamit ang bumibili ng diyaryo at naging suki nila</p> <p>5. Dahil nakapagtapos siya at ang kaniyang mga anak ng pag-aaral</p> <p>6. Opo, para umasenso sa buhay</p> <p>7. Upang matupad ang mga pangarap sa buhay kaakibat nito at sipag at tiyaga.</p> <p>8. Opo, ngunit lahat ay possible basta't may sipag at tiyaga</p> <p>9. Upang makakuha ng mas maayos na trabaho at magkaroon ng mas maayos na buhay.</p> <p>10. Magsisikap din ako na makatapos ng pag-aaral. At hindi titigil hangat di natutupad ang mga pangarap.</p>

Susi sa Pagwawasto

Pagymanin

Gawin 3

1. May narinig siyang siyap ng sisiw
2. Dahil may nakaharang na malaking bato.
3. Nagpalit ng lingon siya hanggang makita niya ang inahin
4. Nilapitan ni Iya ang inahin at inilapag doon ang sisiw.
5. Opo, dahil kailangan pa ng sisiw ang pagkalinga ng ina

ISALIP

Ang **bakit** ay ginagamit kapag humihingi ng kadahilanan ng panyayari.

Ang **paano** ay ginagamit sa karagdagang pagpapaliwanag sa pamamaraan sa paggawa o panyayari.

Mahalagang matuto sa pagsagot ng wasto sa tanong na bakit at paano upang lubos na maunawaan ang binabasa.

Isagawa

Tayahin

1. B
2. C
3. A
4. D
5. F
1. D
2. B
3. A
4. D
5. B

Isagawa Karagdagang Gawain

1. Dahil sa kalalaro ng *online game* sa *cellphone*.
2. Hindi, dahil nakapekto ito ng masama sa kaniya.
3. Dahil nagmamadali siyang makapasok sa kaniyang klase.
4. Sumakay siya sa traysikel
5. Huwag siyang maglaro ng online game sa gabi.

Sanggunian

- Landas sa Wika – Batayang Aklat sa Ikaanim na Baitang ni Lydia B. Liwanag PhD
-
- Most Essential Learning Competencies 2020 MELCs F6PB-If-3.2.1, pahina 221
-
- LR Portal

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph